

Strategi för tätortsnära friluftsliv

Mål och syfte

Målet med strategin är att beskriva avgörande vägval och ställningstaganden för att Kungsbacka kommun ska utvecklas till en hälsosam kommun med tillgängliga områden för friluftsliv och natur enligt uppställda nationella mål.

Strategin utgår från Kungsbackas vision 2030 om en hållbar stad och kommun.

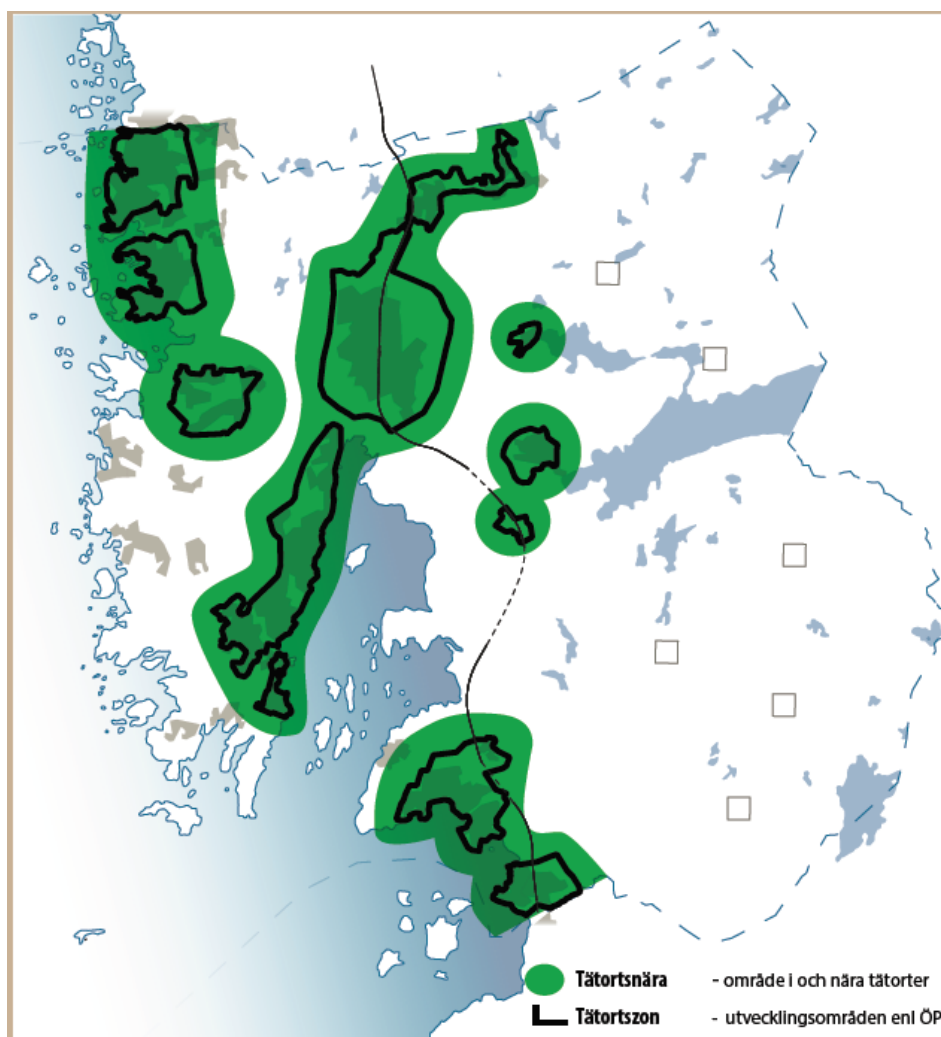
Strategin berör flera mål som kommunen ska följa i sin dagliga verksamhet: övergripande nationella mål som landskapskonventionen, barnkonventionen, miljömålen, folkhälsomålen, skolans närhet till naturen men även kommunfullmäktiges prioriterade mål.

Strategin för det tätortsnära friluftslivet ska komplettera kommunens översiktsplan för det tätortsnära friluftslivet.

Strategin geografiska omfattning

Strategi för det tätortsnära friluftslivet omfattar områden inom tätorter och inom gång - och cykelavstånd från våra tätorter.

Gör det möjligt att röra sig längs vatten

Idag är kommunens många vattendrag och sjöar en outnyttjad potential. Det är attraktivt att röra sig längs vatten och vattendragen ska ges en tydligare roll i utemiljön och användas som utgångspunkt i rekreativmiljöer. Genom att skapa stråk längs vattendragen kan tillgängligheten öka och olika delar av kommunen bindas ihop. Samtidigt kan flanörerna njuta av en vacker natur. Befintliga stigar ska utnyttjas både i nya och befintliga miljöer.

Planera en kust för alla

Havskusten lockar och samlar många intressen. Den ska vara offentlig och tillgänglig för alla vare sig du promenerar, surfar, åker skridskor, fiskar, kommer med båt eller dyker.

Vi ska erbjuda tillgängliga stränder med goda möjligheter att röra sig längs kusten, både till fots och genom tillgängliga stråk, där stråken erbjuder goda möjligheter att se och sitta. Vi ska utnyttja vår unika mångfald med stränder och klippor och i takt med en ökad andel äldre befolkning ökar möjligheterna för tillgänglighetsanpassade bad. Vi har både ett regionalt och lokalt ansvar för en ökad befolkning som vill bada och vara vid vår fantastiska resurs, havet.

Båtliv och hamnen som mötesplats

Våra större hamnar är utmärkta platser för liv, rörelse och rekreation för alla. Hamnarna kan vara utgångspunkter för stråk utmed kusten med god tillgänglighet och livfullhet.

Hamnar är besöksmål som ska utvecklas både med fokus på besökare från havet och från land. Vi ska erbjuda möjlighet att vistas i hamnen och göra den tillgänglig för alla och funktionshindrade ska kunna röra sig i och omkring hamnen. Här ska finnas parkeringar för både bil och cykel.

Planera med vatten som en tillgång i bebyggd miljö

Vatten är en förutsättning för en grönskande utemiljö men det kan utnyttjas bättre i den bebyggda miljön. Både naturligt vatten som bäckar och dammar, men också dagvatten kan användas för att skapa tilltalande boendemiljöer, upplevelser och biologiskt rika miljöer. För att lyckas med vattenfrågan är det en förutsättning att den behandlas tidigt i planeringsprocessen och med ett nära samarbete mellan olika ansvarsområden. Samt att ha ett övergripande förvaltningsperspektiv för att uppbyggda kvalitéer ska bestå.

Attraktivt grönt

- utveckla och utnyttja

I och kring Kungsbacka stad och dess tätorter finns stora grönytor som används flitigt och vissa används inte alls, men dessa kan förädlas både med byggnation och ökad tillgång till det gröna, vilket ger högre värden för både människor och djur. Kungsbacka kan utveckla idéer kring kompensation vid omvandling av gröna ytor för att öka attraktiviteten och tillgängligheten samtidigt som de kan utnyttjas för förtätning. Kungsbacka bör arbeta för att öka den biologiska mångfalden, istället för monokulturer som gräsmattor.

Antalet gröna sittplatser och mötesplatser ska öka och möjligheten för lärande utomhus ska ges större plats. Skapa gröna rum för paus och vila samt för lek och spontanaktivitetsytor

Förtäta med upplevelser, vila och kvalité

Befolkningen ökar och fler vill ta del av utemiljön. En plats med många aktiviteter används av många människor, och folkliv är en attraktion i sig men det behöver även finnas rofyllda miljöer. När man förtätar måste man ta hänsyn till att den befintliga grönstrukturen kan ta emot fler

människor. För dagens grönytor bör kommunen ta aktiv ställning för hur de ska utvecklas eller bevaras.

Vid exploatering ska man undvika att skada befintliga natur- och rekreationsvärden. Ibland kommer värden ändå att skadas eller försvinna och då bör man ersätta dessa. Kungsbacka bör ta fram en princip för gröna kompensationsåtgärder vid exploatering.

Planera och ta till vara platsers kvalitéer

Kungsbacka och dess tätorter expanderar och nya stadsdelar planeras. För att säkra tillgången på grönytor och yta för friluftsliv behöver nya platser och områden planeras och skapas. Inför varje bebyggelseexploatering ska en noggrann inventering av natur- och rekreationsvärden genomföras för att kunna ta till vara på befintliga kvalitéer när nya utemiljöer skapas även för boende utanför det aktuella projektområdet. Det handlar om karaktär, kulturhistoriska och biologiska värden. Detta gäller både i nya och befintliga områden, i synnerhet i centrala lägen.

Skydda grönområden med höga natur- och rekreationsvärden

Det finns många platser med höga natur- och rekreationsvärden. För att garantera att de finns kvar, även för framtida generationer, bör de skyddas långsiktigt. Detta kan göras på flera olika sätt: genom att inrätta natur- eller kulturresevat, genom naturvårdsavtal eller biotopskydd, eller med detaljplaneläggning. Kommunen kan också köpa in eller byta till sig sådana områden för att säkra områdets värden. Vid planläggning ska grönytor ses i ett större sammanhang och utifrån sin utvecklingspotential. På så vis kan vi undvika att viktiga stråk byggs bort eller att grönytor naggas i kanten.

Utnyttja ekosystemens tjänster och förtäta med biologiska värden

Våra ekosystem förser oss med en mängd tjänster och varor, exempelvis vattenrening, pollinering av frukt- och bärodlingar, träråvaror och reglering av det lokala klimatet. Något som är mest resurseffektivt om naturen gör jobbet. Kommunen ska därför utnyttja ekosystemtjänster i större grad, både genom att använda befintliga ekosystem och genom att skapa nya.

I den bebyggda miljön och i naturen finns en mängd platser med en stor potential att öka de biologiska värdena. Många arter behöver ett nätverk av miljöer för fortplantning, födosök och förflyttning. Platser med ett rikt växt- och djurliv upplevs dessutom som värdefulla av många människor, i synnerhet för våra skolor.

Exempelvis kan vi plantera träd för att skapa framtidens gröna lungor, för att ge nya bostadsområden karaktär och kvalitet samt för att utnyttja trädens förmåga att ge ett behagligt lokalklimat. Områden med potential för ett rikt djur- och växtliv bör identifieras och värderas.

Till fots och i rörelse - tillgång och tillgängligt

Att kunna tryggt röra sig fritt både till fots och med cykel är en förutsättning för god livskvalité för alla, i synnerhet unga och gamla. I Kungsbacka bor många barnfamiljer och att cykla till kompisar på egen hand, till skolan och till fritidsaktiviteter bör vara en självklarhet. Att kunna gå rundor med hunden eller vännerna är hälsobefrämjande för alla åldrar. Utegymp, utomhusleder och motionsspår ska finnas i alla kommunens tätorter. Vägars barriäreffekter ska minskas och kollektivtrafiken hållplatser ska med lätthet kunna nås av alla, både till fots och med cykel. Hållplatser och hundrastplatser ska finnas utmed stråk och platserna ska även fungera för möten mellan människor.

Tillgängliga stråk både till fots och med cykel skapar också helt nya möjligheter såsom Kattegattleden och möjligheter både för vardagsutflykten och turism. Tryggheten är en grundsten för att möjligheten att röra sig fritt ska finnas året om och belysning och skötsel en viktig faktor.

Bind samman och skapa rundor

En grundsten för folkhälsan är ett aktivt liv med motion, natur, promenader och sociala möten. Sätter vi människan i centrum skapas förutsättningar för promenader och cykelturer, vilken även skapar en befolkad utemiljö som upplevs trygg och trivsamt. Genom att binda samman värdefulla platser och målpunkter, skapa möjlighet att gå runt och länka ihop olika delar av tätorterna samt kommunen kan samband och orienterbarhet skapas. Viktiga gång- och cykelstråk ska vara väl omhändertagna, belysta och ha god kontakt med omgivande bebyggelse för att upplevas som trygga året runt.

Välbefinnande och spring i benen

Att vara i naturen är positivt för vår hälsa och vårt psykiska välbefinnande. Naturen ger möjlighet till fysisk aktivitet, vilket i sig är positivt för hälsan, men ger också minskad stress och oro samt ökad koncentrationsförmåga.

Motionsspår anpassat för hela säsongen bör utvecklas i anslutning till våra tätorter.

Bryt barriärer och gör tillgängligt

Alla ska kunna ta del av utemiljön. Planera för funktionsnedsatta, äldre med rullatorer, vuxna med barnvagn och barn på egen hand. Tänk året runt, även den mörka tiden och på utvalda sträckor i naturmark. I våra tätortsområden finns barriärer bestående av infrastruktur och jordbrukslandskap och vattendrag. Barriärer måste överbryggas för att ge

möjlighet till ökad rörelse för både djur och människor genom att kontakten över vägen och tätorternas olika delar ökar.

I framtida planarbete ska barriärer undvikas och i befintliga områden ska barriäreffekter minskas. För alla tätortsnära områden ska en inventering genomföras och förslag tas fram.

Informera och kommunicera

För att ha möjlighet att besöka och värna natur- och rekreationsområden är det viktigt att känna till att de finns, att hitta dit och att hitta på plats. Förutom befintliga invånare och tillfälliga besökare finns ett stort informationsbehov hos nya inflyttade invånare utan tidigare koppling till Kungsbacka. Genom att informera om olika platsers möjligheter och värden kan vi skapa ett intresse och en nyfikenhet att vilja besöka områden runt om i kommunen. Informationsmaterial om besöksmål i utemiljön behöver tas fram för olika målgrupper, och finnas tillgängligt både digitalt, tryckt och på plats i utemiljön.

Skapa lekfulla miljöer

Att leka är att lära, både för barn och vuxna. Genom att integrera lek på fler ställen än de traditionella lekplatserna kan vi skapa mer tillåtande miljöer som uppmuntrar till rörelse. Barns utforskande på egen hand ska göras möjlig. Där spelar den bostadsnära naturen en viktig roll för lek där man kan hoppa, studsa, springa, bygga kojor och uppleva äventyr. Även utomhusgym, spontanidrottsplatser, motionsområden och utflyktslekplatser behöver utvecklas och skapas med fokus på lekfullhet, attraktivitet och användning året runt. Riktlinjer kring lekplatser kan tas fram för att utreda dagens lekplatsbehov samt för att se nya möjligheter för lek, inte bara för de allra minsta.

Du får, du kan, du vågar

- utrymme för initiativ

Ytor för gemensamma aktiviteter blir allt viktigare ju fler vi blir. Ingen ska behöva åka bort för att kunna utöva spontana aktiviteter tillsammans med andra, leka eller mötas med krav på organisation och sport. Kungsbacka ska erbjuda tillåtande platser för brännboll och midsommarfirande, odling på allmän plats, folkliv och platser att bara få vara på i alla tätorter.

Ytor kan vara flexibla över året genom parklets (allmänna sittplatser på parkeringar) och parkeringar som blir skateparker över sommarlovet. I våra tätortscentrum ska vi kunna tillåta torghandel och tillfälliga serveringar (foodtrucks) och det ska finnas tillgång till bantillåtna ytor i centrum. Våra gemensamma ytor ska vara tillåtande, välkomnande, tillgängliga, inkluderande och med ett tillåtande näringsliv som ökar tillgängligheten för fler såsom glass vid stranden och kanotuthyrning.

Utveckla utflyktsområden

I Kommunens olika landskap finns ett stort antal unika utflyktsmål och ännu oupptäckta smultronställen. Genom att utveckla dessa, skapa fler anordnade platser samt informera om dem kan en mängd upplevelser erbjudas för både kommunens invånare och besökande turister.

Naturupplevelser och landskapets variation kan förstärkas med djärv arkitektur i utkikstorn, grillplatser, pulkabackar och vindskydd. För att anpassa till nya invånare och tillfälliga besökare krävs skyltning, ordnad skötsel, papperskorgar och tillgänglig information.

Skapa plats för lärande utomhus

Naturen är bra för inläring: koncentrationen och sinnena skärps. Alla ska ges möjlighet till utomhuspedagogik med utemiljön som kunskapskälla. Exempelvis kan klassrum skapas utomhus, elever ta ansvar för skötsel eller kojbyggarläger arrangeras. Samverkan mellan

pedagoger och markförvaltare behöver stärkas. Ytor och plats för skogen i skolan ska finnas i närheten av alla kommunens skolor.

Ge förutsättning att delta och sätta avtryck

Många vill var med och påverka sin omgivning. Avtryck kan skapa engagemang, delaktighet och samhörighet som resulterar i kreativa idéer. Genom att utveckla former för olika aktörer och privatpersoner att sköta och ta ansvar för delar av utemiljön värdet för allmänheten öka, den lokala samhörigheten stärkas och den biologiska mångfalden öka. Detta ska ske på sätt som säkrar den allmänna tillgången och inte utesluter annan användning. Kommunen ska uppmuntra och bemöta lokala initiativ från föreningar och invånare genom att bidra med kunskap, inspiration eller ersättning. Olika former för dialog, särskilt i arbete med närmiljön, behöver utvecklas så att alla ges möjlighet att göra sin röst hörd.

Blanda aktiviteter och tillåt tillfälliga evenemang

Många av kommunens utemiljöer kan göras mer välkomnande. Genom att blanda aktiviteter för olika målgrupper kan utbyte skapas tillsammans med ett rikt folkliv som gör att man vill stanna ute länge. Det ska ges utrymme för tillfälliga evenemang under hela året - till exempel midsommarfirande, parkmusik, friluftslöpp, kulturfestivaler och skridskoåkning på torg. Privata initiativ ska uppmuntras och allmänna lokaler till exempel skolor och förskolegårdar kan öppnas upp för aktivitet på kvällar och helger.

Experimentera och utmana med konst och tillfällig arkitektur

Med konst och tillfällig arkitektur kan vi experimentera i utemiljön och skapa dialog om vad platser kan och borde vara, utmana invanda föreställningar samtidigt som historier skapas och saker sker. När det finns ett behov av att ändra platsers funktion är detta arbetssätt värdefullt för att testa alternativ för platsens användning och möjligheter.

Användning av konst och tillfällig arkitektur integreras till att bli en del av kommunens arbetssätt genom samverkan och används särskilt i stadsomvandling. Exempelvis kan en byggtomt bli en tillfällig park och paviljonger tillåtas med restaurang med tillfälliga bygglov.

Ansvar för genomförandet

Huvudansvariga för strategin och dess uppföljning är den nämnd som ansvarar för kommunens friluftsvksamhet.

Beslutad av: Kommunstyrelsen 2017-09-26 § 209

Dokumentets datum: 2017-09-01

Ansvarig förvaltning: Förvaltningen för Kultur och Fritid

Kontakt: Kungsbacka direkt 0300-83 40 00, info@kungsbacka.se

Kungsbacka kommun, 434 81 Kungsbacka
www.kungsbacka.se